

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๗

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน
อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน	๒
การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๑
ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๒
ประเพณี/วัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลหนองบอน	๑๔
ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลหนองบอน	๒๑

บทนำ

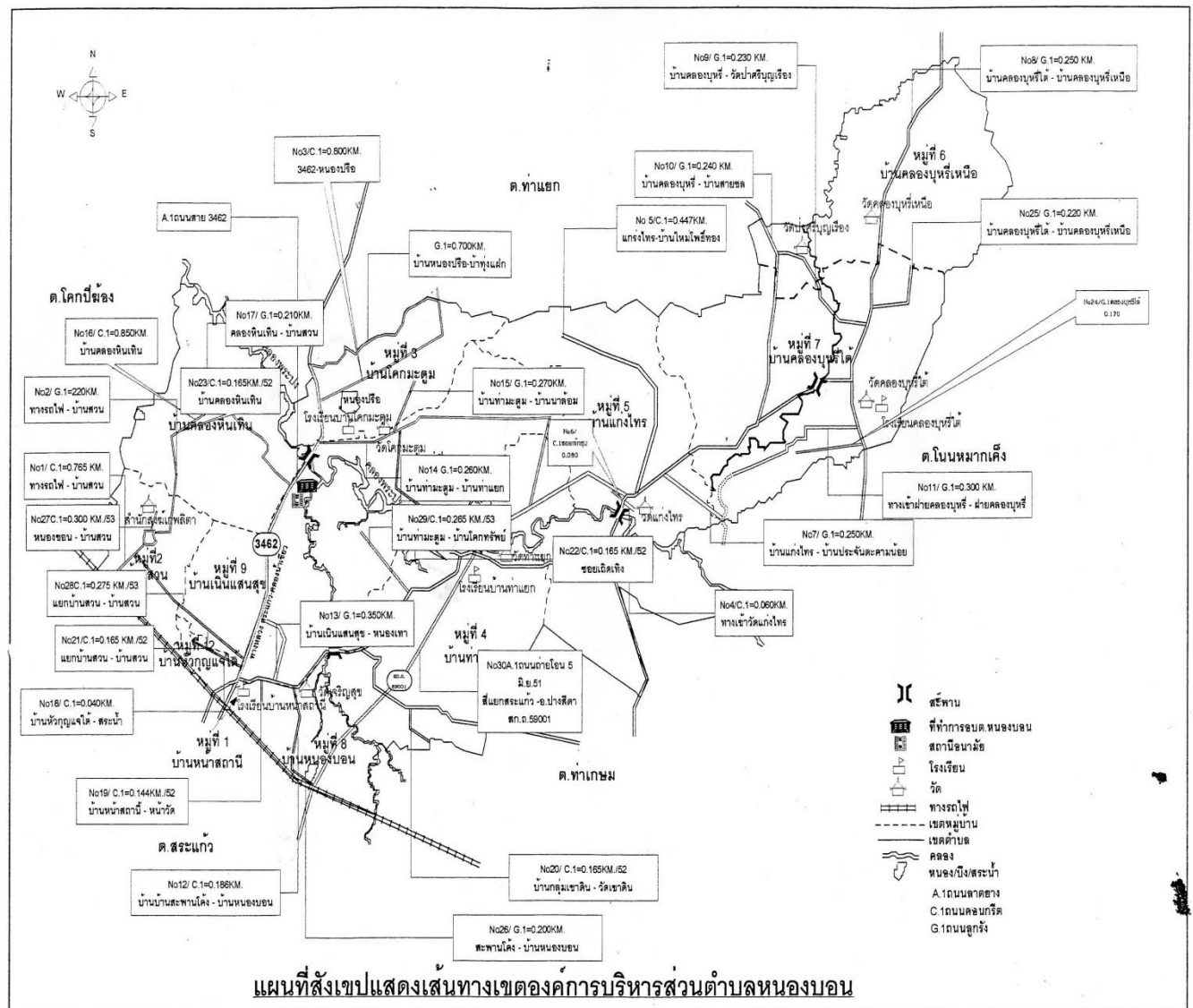
พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ภายใต้บังคับกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลหนองบอน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว เป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ที่ตั้ง

ตำบลหนองบอน ตั้งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเมืองสระแก้ว มีลักษณะเป็นที่ราบ ส่วนใหญ่เป็นเขตป่าสงวนเสื่อมโทรม มีลำคลองพระปรังไหลผ่านเหมาะสำหรับที่จะทำการเกษตร เนื่องจากมีน้ำใช้เพียงพอตลอดทั้งปี โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลท่าแยก อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลโคกปี่ฆ้อง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ลักษณะภูมิประเทศ

ในเขตตำบลหนองบอนมีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายมีพื้นที่บางแห่งมีสภาพเป็นดินทราย ในบางพื้นที่มีสระน้ำสาธารณะขนาดใหญ่และฝายกักเก็บน้ำ สามารถใช้เป็นแหล่งน้ำผลิตประปาสำหรับอุปโภคและเป็นแหล่งน้ำทางการเกษตร รวมทั้งสามารถใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศมีลักษณะร้อนชื้น อากาศเปลี่ยนแปลงไปตามฤดู ซึ่งมี ๓ ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม จะมีอากาศร้อนอบอ้าว โดยเฉพาะเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุด

ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งจะนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออก ทำให้อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุก

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงของลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่ในบางปีฤดูหนาวของตำบลหนองบอน อาจล่าช้าไปบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ถ้าความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่ลงมาช้า อากาศก็จะหนาวเย็นช้า ฤดูหนาวของตำบลหนองบอน อาจจะเริ่มในราวเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

ลักษณะของดิน

ลักษณะดินของตำบลหนองบอน ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายเหมาะสมกับการทำการเกษตรปลูกพืชไร่ พืชสวน ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ปาล์ม เป็นต้น

๒. ด้านการเมืองการปกครอง

๑) เขตการปกครอง

ตำบลหนองบอน แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๑๒ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่ ๑ บ้านหน้าสถานี	มีเนื้อที่ ๐.๓๙๐ ตารางกิโลเมตรหรือ	๒๔๓.๗๕ ไร่
หมู่ที่ ๒ บ้านสวน	มีเนื้อที่ ๓.๕๐๐ ตารางกิโลเมตรหรือ	๒,๑๘๗.๕๐ ไร่
หมู่ที่ ๓ บ้านโคกมะตูม	มีเนื้อที่ ๕.๙๒๖ ตารางกิโลเมตรหรือ	๓,๗๐๓.๗๕ ไร่
หมู่ที่ ๔ บ้านท่าแยก	มีเนื้อที่ ๑๒.๕๓๖ ตารางกิโลเมตรหรือ	๗,๘๓๕ ไร่
หมู่ที่ ๕ บ้านแก่งไทร	มีเนื้อที่ ๑๔.๕๑๑ ตารางกิโลเมตรหรือ	๙,๐๖๙.๓๗๕ ไร่
หมู่ที่ ๖ บ้านคลองบุรีเหนือ	มีเนื้อที่ ๙.๕๓๔ ตารางกิโลเมตรหรือ	๕,๙๕๘.๗๕ ไร่
หมู่ที่ ๗ บ้านคลองบุรีใต้	มีเนื้อที่ ๑๔.๐๖๖ ตารางกิโลเมตรหรือ	๘,๗๙๑.๒๕ ไร่
หมู่ที่ ๘ บ้านหนองบอน	มีเนื้อที่ ๓.๔๐๐ ตารางกิโลเมตรหรือ	๒,๑๒๕ ไร่
หมู่ที่ ๙ บ้านเนินแสนสุข	มีเนื้อที่ ๓.๔๐๐ ตารางกิโลเมตรหรือ	๒,๑๒๕ ไร่
หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่ามะตูม	มีเนื้อที่ ๑๐.๐๐๒ ตารางกิโลเมตรหรือ	๖,๒๕๑.๒๕ ไร่
หมู่ที่ ๑๑ บ้านคลองหินเทิน	มีเนื้อที่ ๗.๙๓๐ ตารางกิโลเมตรหรือ	๔,๙๕๖.๒๕ ไร่
หมู่ที่ ๑๒ บ้านหัวกุญแจใต้	มีเนื้อที่ ๐.๗๕๑ ตารางกิโลเมตรหรือ	๔๖๙.๓๗๕ ไร่
รวม ๑๒ หมู่บ้าน	มีเนื้อที่รวม ๘๘.๓๑๙ ตารางกิโลเมตรหรือ	๕๕,๑๕๙.๓๗ ไร่

๒) การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหน่วยเลือกตั้ง จำนวน ๑๒ หน่วย ดังนี้

หน่วยเลือกตั้งที่ ๑	ศาลากลางบ้านหน้าสถานี	หมู่ที่ ๑ บ้านหน้าสถานี
หน่วยเลือกตั้งที่ ๒	ศาลากลางบ้านสวน	หมู่ที่ ๒ บ้านสวน
หน่วยเลือกตั้งที่ ๓	ศาลากลางบ้านโคกมะตูม	หมู่ที่ ๓ บ้านโคกมะตูม
หน่วยเลือกตั้งที่ ๔	ศาลากลางบ้านท่าแยก	หมู่ที่ ๔ บ้านท่าแยก
หน่วยเลือกตั้งที่ ๕	ศาลาการเปรียญวัดคลองไทร	หมู่ที่ ๕ บ้านแก่งไทร
หน่วยเลือกตั้งที่ ๖	ศาลากลางบ้านคลองบุหรีเหนือ	หมู่ที่ ๖ บ้านคลองบุหรีเหนือ
หน่วยเลือกตั้งที่ ๗	ศาลากลางบ้านคลองบุหรีใต้	หมู่ที่ ๗ บ้านคลองบุหรีใต้
หน่วยเลือกตั้งที่ ๘	ศาลากลางบ้านหนองบอน	หมู่ที่ ๘ บ้านหนองบอน
หน่วยเลือกตั้งที่ ๙	ศาลากลางบ้านเนินแสนสุข	หมู่ที่ ๙ บ้านเนินแสนสุข
หน่วยเลือกตั้งที่ ๑๐	ศาลากลางบ้านท่ามะตูม	หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่ามะตูม
หน่วยเลือกตั้งที่ ๑๑	ศาลากลางบ้านคลองหินเทิน	หมู่ที่ ๑๑ บ้านคลองหินเทิน
หน่วยเลือกตั้งที่ ๑๒	ศาลากลางบ้านหัวกุ่มแจ้ใต้	หมู่ที่ ๑๒ บ้านหัวกุ่มแจ้ใต้

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ ๑๘ ปี			จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ ๒๐ ปี		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
๑	บ้านหน้าสถานี	๒๔๑	๒๔๔	๔๘๕	๒๓๕	๒๓๔	๔๖๙
๒	บ้านสวน	๑๕๗	๑๖๕	๓๒๒	๑๔๗	๑๖๐	๓๐๗
๓	บ้านโคกมะตูม	๑๓๓	๑๐๙	๒๔๒	๑๓๐	๑๐๗	๒๓๗
๔	บ้านท่าแยก	๓๘๒	๔๐๑	๗๘๓	๓๖๗	๓๙๑	๗๕๘
๕	บ้านแก่งไทร	๒๔๒	๒๖๔	๕๐๖	๒๓๐	๒๖๐	๔๙๐
๖	บ้านคลองบุหรีเหนือ	๓๓๖	๓๑๖	๖๕๒	๓๒๒	๓๐๗	๖๒๙
๗	บ้านคลองบุหรีใต้	๒๒๔	๒๕๖	๔๘๐	๒๑๘	๒๔๘	๔๖๖
๘	บ้านหนองบอน	๓๓๙	๓๖๘	๗๐๗	๓๒๖	๓๕๖	๖๘๒
๙	บ้านเนินแสนสุข	๓๐๑	๓๒๐	๖๒๑	๒๘๙	๓๐๖	๕๙๕
๑๐	บ้านท่ามะตูม	๒๒๒	๒๓๒	๔๕๔	๒๑๓	๒๒๘	๔๔๑
๑๑	บ้านคลองหินเทิน	๑๕๗	๑๖๘	๓๒๕	๑๕๓	๑๖๑	๓๑๔
๑๒	บ้านหัวกุ่มแจ้ใต้	๒๐๖	๒๐๔	๔๑๐	๒๐๒	๑๙๘	๔๐๐
รวม		๒,๙๔๐	๓,๐๔๗	๕,๙๘๗	๒,๘๓๒	๒,๙๕๖	๕,๗๘๘

ที่มา ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน อำเภอเมืองสระแก้ว กรมการปกครอง ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๔

๓. ประชากร

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน (หลัง)	จำนวนประชากร (คน)		
			ชาย	หญิง	รวม
๑	บ้านหน้าสถานี	๒๗๐	๓๐๔	๒๙๗	๖๐๑
๒	บ้านสวน	๑๖๖	๒๐๓	๒๐๒	๔๐๕
๓	บ้านโคกมะตูม	๑๐๙	๑๖๓	๑๔๐	๓๐๓
๔	บ้านท่าแยก	๓๕๕	๔๘๑	๔๘๐	๙๖๑
๕	บ้านแก่งไทร	๒๔๑	๓๒๔	๓๓๑	๖๕๕
๖	บ้านคลองบุหรีเหนือ	๒๕๓	๔๔๒	๓๘๘	๘๓๐
๗	บ้านคลองบุหรีใต้	๒๐๐	๓๐๐	๓๒๖	๖๒๖
๘	บ้านหนองบอน	๓๓๐	๔๔๑	๔๓๔	๘๗๕
๙	บ้านเนินแสนสุข	๒๘๕	๓๘๘	๔๑๒	๘๐๐
๑๐	บ้านท่ามะตูม	๑๘๑	๒๗๔	๓๐๗	๕๘๑
๑๑	บ้านคลองหินเทิน	๑๑๐	๒๑๓	๒๑๒	๔๒๕
๑๒	บ้านหัวกุ่มแจ้ใต้	๑๙๐	๒๕๖	๒๔๒	๔๙๘
รวม		๒,๖๙๐	๓,๗๘๙	๓,๗๗๑	๗,๕๖๐

ที่มา ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน อำเภอเมืองสระแก้ว กรมการปกครอง ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๔. สภาพทางสังคม

๑) การศึกษา

ตำบลหนองบอน มีสถานศึกษาตั้งให้บริการแก่ประชาชนในตำบลหนองบอน ประกอบด้วย

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ แห่ง มีจำนวนนักเรียน ๒๖ คน
- การศึกษานอกระบบ (กศน. ตำบลหนองบอน) จำนวน ๑ แห่ง
- โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๔ แห่ง ดังนี้

๑. โรงเรียนบ้านหน้าสถานี ให้การบริการด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านหน้าสถานี มีจำนวนนักเรียน ๑๒๒ คน

๒. โรงเรียนบ้านโคกมะตูม ให้การบริการด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ บ้านโคกมะตูม มีจำนวนนักเรียน ๘๑ คน

๓. โรงเรียนบ้านท่าแยก ให้การบริการด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ บ้านท่าแยก มีจำนวนนักเรียน ๗๙ คน

๔. โรงเรียนบ้านคลองบุหรี ให้การบริการด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ บ้านคลองบุหรีใต้ มีจำนวนนักเรียน ๗๔ คน (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๕)

๒) สาธารณสุข

ในเขตตำบลหนองบอน มีสถานบริการด้านสาธารณสุข ดังนี้

๑. มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๒ แห่ง ประกอบด้วย

๑.๑ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองบุหรี สถานที่ตั้ง หมู่ที่ ๗ บ้านคลองบุหรีใต้

๑.๒ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเนินแสนสุข สถานที่ตั้ง หมู่ที่ ๙ บ้านเนินแสนสุข

ให้บริการเฉพาะผู้ป่วยนอกและบริการงานส่งเสริมสุขภาพแก่ประชาชน และมีอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลหนองบอน

๒. มีศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) จำนวน ๑๒ แห่ง

๓) อาชญากรรม

-

๔) ยาเสพติด

เนื่องจากยังคงมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้โทษภายในตำบล จึงมีการเฝ้าระวังและปราบปราม อย่างเข้มงวด ต่อเนื่อง และส่งเสริมสนับสนุนโครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดแก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ตำบลหนองบอน ปัญหายาเสพติดมีพื้นที่เฝ้าระวังทุกหมู่บ้าน จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน

๕) การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

- ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์
- รับลงทะเบียนรับเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์
- รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
- ประสานและให้คำแนะนำการทำบัตรคนพิการ

- ประสานสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระแก้วเพื่อประสานให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการก่อสร้างหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุ/ผู้พิการ

- ประสานและให้คำแนะนำขอรับเงินสงเคราะห์ และรับรองผู้รับผิดชอบในการจัดการศพผู้สูงอายุ ตามประเพณี

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๑) การคมนาคมขนส่ง

มีถนนลาดยางแอสฟัลท์ติก ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก และถนนลูกรัง

หมู่ที่	จำนวน สายทางรวม (สาย)	ถนนลาดยาง แอสฟัลท์ติก (สาย)	ถนนคอนกรีต เสริมเหล็ก (สาย)	ถนนลูกรัง (สาย)	ทางล้าลอง (สาย)
หมู่ที่ ๑ บ้านหน้าสถานี	๖		๖		
หมู่ที่ ๒ บ้านสวน	๑๐		๙	๑	
หมู่ที่ ๓ บ้านโคกมะตูม	๗		๕	๒	
หมู่ที่ ๔ บ้านท่าแยก	๑๐	๑	๗	๒	
หมู่ที่ ๕ บ้านแก่งไทร	๗		๖	๑	
หมู่ที่ ๖ บ้านคลองบุหรีเหนือ	๓		๑	๒	
หมู่ที่ ๗ บ้านคลองบุหรีใต้	๔		๒	๒	
หมู่ที่ ๘ บ้านหนองบอน	๙		๕	๔	
หมู่ที่ ๙ บ้านเนินแสนสุข	๘		๖	๒	
หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่ามะตูม	๘		๕	๓	
หมู่ที่ ๑๑ บ้านคลองหินเทิน	๓		๒	๑	
หมู่ที่ ๑๒ บ้านหัวกุญแจใต้	๗		๕	๒	
รวม	๘๒	๑	๕๙	๒๒	
ถนนเชื่อมระหว่างตำบล		๕	-	๙	
ถนนในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น		๔	-	-	

ที่มา ข้อมูลจากกองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ณ กันยายน ๒๕๖๔

๒) การประปา

๑. ตำบลหนองบอน มีระบบประปาหมู่บ้านที่ให้บริการประชาชน จำนวน ๑๙ แห่ง ประกอบด้วย

หมู่ที่	สถานที่ตั้ง	ประเภทระบบประปา
หมู่ที่ ๒ บ้านสวน	มีจำนวน ๒ แห่ง ๑. บริเวณบ้านผู้ใหญ่กำพล ๒. บริเวณสามแยกวัดแน่นดี่สันติธรรม	๑. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง ๒. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง
หมู่ที่ ๓ บ้านโคกมะตูม	มีจำนวน ๒ แห่ง ๑. บริเวณศาลากลางบ้าน หมู่ที่ ๓ ๒. กลุ่มบ้านนาล้อม	๑. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง ๒. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง
หมู่ที่ ๔ บ้านท่าแยก	มีจำนวน ๒ แห่ง ๑. บริเวณศาลากลางบ้าน หมู่ที่ ๔ ๒. กลุ่มบ้านเขาดิน	๑. ระบบประปาผิวดินขนาดใหญ่ ๒. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง

หมู่ที่	สถานที่ตั้ง	ประเภทระบบประปา
หมู่ที่ ๕ บ้านแก่งไทร	มีจำนวน ๑ แห่ง ๑. บริเวณวัดคลองไทร	๑. ระบบประปาผิวดินขนาดใหญ่
หมู่ที่ ๖ บ้านคลองบุหรีเหนือ	มีจำนวน ๔ แห่ง ๑. กลุ่มบ้านป่าศรีบุญเรือง ๒. กลุ่มบ้านโป่งดาวเรือง ๓. บริเวณวัดคลองบุหรีเหนือ ๔. บริเวณที่ดิน ส.อบต.ณพัฒนา	๑. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง ๒. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง ๓. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง ๔. ระบบประปาผิวดินขนาดกลาง
หมู่ที่ ๗ บ้านคลองบุหรีใต้	มีจำนวน ๕ แห่ง ๑. กลุ่มบ้านคลองทรัพย์ ๒. บริเวณหลังศาลากลางบ้านหมู่ที่ ๗ ๓. บริเวณซอยประปา	๑. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง ๒. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง ๓. ระบบประปาผิวดินขนาดใหญ่
หมู่ที่ ๙ บ้านเนินแสนสุข	มีจำนวน ๑ แห่ง ๑. กลุ่มบ้านหนองเทา	๑. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง
หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่ามะตูม	มีจำนวน ๓ แห่ง ๑. บริเวณศาลากลางบ้าน หมู่ที่ ๑๐ ๒. บริเวณตรงข้ามบ้านนายทองคำ ๓. กลุ่มบ้านโคกทรัพย์	๑. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง ๒. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง ๓. ระบบประปาบาดาลขนาดเล็ก
หมู่ที่ ๑๑ บ้านคลองหินเทิน	มีจำนวน ๒ แห่ง ๑. บริเวณข้างบ้านผู้ใหญ่ทองคำ ๒. บริเวณข้างบ้านนายธนวัฒน์ หินโชน	๑. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง ๒. ระบบประปาบาดาลขนาดกลาง

๒. ใช้ระบบประปาภูมิภาค จำนวน ๔ หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ ๑ บ้านหน้าสถานี
- หมู่ที่ ๘ บ้านหนองบอน
- หมู่ที่ ๙ บ้านเนินแสนสุข
- หมู่ที่ ๑๒ บ้านหัวกุญแจใต้

๓) โทรศัพท์

- ปัจจุบันทุกหมู่บ้านส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่

๔) ระบบโลจิสติกส์ (Logistics) หรือการขนส่ง

-

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๑) การเกษตร

ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ไร่มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชผัก ผลไม้ เป็นต้น

๒) การปศุสัตว์

สถานที่เลี้ยงสุกร จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

- ฟาร์มโคกมะตูม ซีพีเอฟ
- ขวัญฟาร์ม
- กำพลฟาร์ม
- ฟาร์มจำรัส
- กำนันฟาร์ม

สถานที่เลี้ยงไก่ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

- สมคิดฟาร์ม
- ทองเข้าฟาร์ม
- รุ่งฟาร์ม
- เจริญฟาร์ม
- คำพาฟาร์ม

สถานที่เลี้ยงเป็ด จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่

- บริษัททวีลิป เมก้าฟาร์ม

๓) การบริการ

- โรงแรม	จำนวน - แห่ง
- รีสอร์ท	จำนวน - แห่ง
- ห้องเช่า/ บ้านเช่า	จำนวน ๒๒ แห่ง
- บริการร้านทำผม/ ตัดผม/ เสริมสวย	จำนวน ๒ แห่ง
- ปั้มน้ำมัน (แบบหัวจ่าย)	จำนวน ๒ แห่ง
- จำหน่ายน้ำมัน (ปั้มหลอด)	จำนวน ๔ แห่ง
- โรงสีข้าวขนาดเล็ก	จำนวน ๒ แห่ง

๔) การท่องเที่ยว

- สะพานแขวนฝายน้ำล้นบ้านท่ามะตูม
- สถานที่บำเพ็ญเพียรรู้แจ้งจิตเดิมแท้ (เกพลิตาโพธิวิหาร)
- ศาลเจ้าพ่อห้วยใหญ่
- ล่องแพลำคลองพระปรัง
- ศูนย์ชุมชนของสมาชิกเพื่อการเรียนรู้

๕) การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

การพาณิชย์

- ร้านค้า/ ร้านอาหาร/ สถานประกอบการเชิงพาณิชย์ ๕๒ แห่ง
- ร้านสะสมสิ่งวัสดุเหลือใช้ ๒ แห่ง
- ร้าน/ อุ้ช่อมรดก ๑๔ แห่ง

๖) แรงงาน

ประชาชนส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ไร่มันสำปะหลัง ปลูกอ้อย ทำนา ปลุกยูกาลิปตัส ปลุกยางพารา เป็นต้น ส่วนที่เหลือประกอบอาชีพส่วนตัว รับราชการ และรับจ้างทั่วไป

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ โดยมีข้อมูลทางศาสนสถาน ดังนี้

- มีวัดจำนวน ๑๐ วัด โดยมีอุโบสถ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่

๑. วัดเนินดีสันติธรรม	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๒ บ้านสวน
๒. วัดท่าแยก	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๔ บ้านท่าแยก
๓. วัดเนินเขาดิน (กลุ่มบ้านเขาดิน)	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๔ บ้านท่าแยก
๔. วัดคลองไทร	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๕ บ้านแก่งไทร
๕. วัดคลองบุรีเหนือ	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๖ บ้านคลองบุรีเหนือ
๖. วัดป่าศรีบุญเรือง (กลุ่มบ้านป่าศรีบุญเรือง)	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๖ บ้านคลองบุรีเหนือ
๗. วัดคลองบุรีใต้	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๗ บ้านคลองบุรีใต้
๘. วัดเจริญสุข (หนองบอน)	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๘ บ้านหนองบอน
๙. วัดท่ามะตูม	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่ามะตูม
๑๐. วัดโคกมะตูม (กลุ่มบ้านโคกทรัพย์)	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่ามะตูม

- มีสำนักสงฆ์ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๑. เกพลิตาโพธิวิหาร หลวงพ่อพระโลกธาตุนกขาว	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๒ บ้านสวน
๒. สำนักสงฆ์จตุรธาตุ	ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑๑ บ้านคลองหินเทิน

๒) ประเพณีและงานประจำปี

- ◆ ช่วงเดือนเมษายน ประเพณีสงกรานต์
 - งานแห่พระเพื่อสงฆ์และสงฆ์ผู้สูงอายุ ทุกหมู่บ้าน จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน
 - งานแห่เจ้าพ่อห้วยใหญ่ ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวตำบลหนองบอนให้ความเคารพนับถือ
- ◆ ช่วงเดือนพฤษภาคม ประเพณีวันลอยกระทง ทุกหมู่บ้าน จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน
- ◆ ช่วงเดือนกรกฎาคม ประเพณีวันเข้าพรรษา
- ◆ ช่วงเดือนตุลาคม ประเพณีวันออกพรรษา
- ◆ ประเพณีบุญผะเหวดเทศน์มหาชาติร่วมกับจังหวัดสระแก้ว
- ◆ เทศกาลดูผีเสื้อปางสีดา ร่วมกับจังหวัดสระแก้ว

๓) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภาษาถิ่น คือ ภาษาอีสานและภาษากลาง

การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
๒. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเองอันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้นๆต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่นซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

๑. กรมวิชาการ (๒๕๓๘)ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าคือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษาสังเกตวิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายเรื่องความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆอาจกล่าวได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้การแก้ปัญหาการจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา

๒. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่าเป็นองค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยที่เกิดจากสังมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรรเรียนรู้ปรุงแต่งและถ่ายทอดสืบต่อกันมาเพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย

๓. สามารถจันทร์สุรย์(๒๕๓๖) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาเป็นสติปัญญาเป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกว้างทั้งลึกที่ชาวบ้านสามารถคิดเองทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินวิถีชีวิตในท้องถิ่นอย่างสมสมัย

จากความหมายดังกล่าวอาจสรุปว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงองค์ความรู้หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีตซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจนได้แนวทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมเป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไปถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้นแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแก้ปัญหาเป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านดังนั้นจึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางการดำเนินชีวิตในวงกว้างภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชาตั้งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรมหมายถึงความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะและเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยีโดยการพัฒนามาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิมซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆได้เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสานการแก้ปัญหาการเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึงการรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อชะลอการเน่าเสียตลาดเพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัยประหยัดและเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ตลอดทั้งการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรมเช่นการรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารากลุ่มหัตถกรรมและอื่นๆ เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทยหมายถึงความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชนโดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมายถึงความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งอนุรักษ์การพัฒนาและใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชนหมายถึงความสามารถในด้านบริหารจัดการด้านการสะสมและบริการกองทุนและธุรกิจในชุมชนทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการหมายถึงความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรมหมายถึงความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆเช่น จิตรกรรมประติมากรรมวรรณกรรมทัศนศิลป์คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการหมายถึงความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานด้านต่างๆทั้งขององค์กรชุมชนองค์กรทางสังคมอื่นๆในสังคมไทยเช่นการจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้นกรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญเพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดีหมายถึงกระบวนการเรียนรู้พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิภาพ

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรมหมายถึงความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่นภาษาโบราณภาษาไทยและการใช้ภาษาตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณีหมายถึงความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมศาสนา ทางศาสนาเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและ สิ่งแวดล้อมเช่นการถ่ายทอดหลักศาสนาการบวชป่าการประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีเข้าเป็นต้น

ประเพณี/วัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลหนองบอน

ประเพณีบุญมหาชาติ

บุญแห่แห่หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าบุญมหาชาติเป็นประเพณีบุญตามฮีตสิบสองของชาวอีสานจะมีการเทศน์มหาชาติซึ่งถือว่าเป็นงานอันศักดิ์สิทธิ์ผู้ใดฟังเทศน์มหาชาติจบภายในวันเดียวและบำเพ็ญคุณงามความดีจะได้อันสงฆ์ไปเกิดในภพหน้า

ประเพณีวันสงกรานต์

สงกรานต์หมายถึงการส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่คือตั้งแต่ ๑๓ - ๑๕ เมษายนแต่เดิมวันขึ้นปีใหม่ไทยคือวันเริ่มปีปฏิทินของไทยจนถึง พ.ศ. ๒๔๓๑ และได้มีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นวันที่ ๑ เมษายนเป็นวันขึ้นปีใหม่จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๓

ประเพณีวันเข้าพรรษา

"เข้าพรรษา" แปลว่า "พักฝน" หมายถึง พระภิกษุสงฆ์ต้องอยู่ประจำ ณ วัดใดวัดหนึ่งระหว่างฤดูฝน พระพุทธเจ้าจึงทรงวางระเบียบการจำพรรษาให้พระภิกษุอยู่ประจำที่ตลอด ๓ เดือน ในฤดูฝน คือ เริ่มตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ของทุกปี เรียกว่า "ปุริมพรรษา"

ประเพณีวันออกพรรษา

วันออกพรรษ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เรียกว่าอย่างหนึ่งว่า “วันปวารณา” หรือ “วันมหาปวารณา” คือวันที่พระสงฆ์ทำปวารณากรรม คือเปิดโอกาสให้เพื่อนพระภิกษุว่ากล่าวตักเตือนกันด้วยเมตตาจิตได้ เมื่อได้เห็นได้ฟังหรือสงสัยในพฤติกรรมของกันและกัน

ประเพณีบุญมหากรฐิน

ประเพณีบุญมหากรฐินกฐินมีกำหนดระยะเวลาถวาย จะถวายตลอดไปเหมือนผ้าชนิดอื่นมิได้ ระยะเวลาสั้นมีเพียง ๑ เดือน คือตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ไปจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (วันเพ็ญเดือน ๑๒) ระยะเวลาเรียกว่า กฐินกาล คือระยะเวลา ทอดกฐิน หรือ เทศกาลทอดกฐิน

ประเพณีบุญข้าวประดับดิน

ประเพณีบุญข้าวประดับดินในวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือนเก้า ชาวไทยอีสานจะมีงานบุญสำคัญเกิดขึ้นงานหนึ่ง งานบุญเดือนเก้า ซึ่งจะตรงกับเดือนสิงหาคมของทุกปี โดยจะนำข้าวปลาอาหาร ของควา ฯลฯ แบ่งมาอย่างละเล็ก อย่างละน้อย ห่อใบตองเป็นห่อเล็กๆ นำไปวางไว้ตามโคนไม้ใหญ่หรือตามพื้นดินรอบๆเจดีย์หรือโบสถ์เพื่ออุทิศกุศลให้แก่ปู่ย่าตายายญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว

ประเพณีบุญบั้งไฟ

ประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นหนึ่งในฮีตสิบสองเดือนของชาวไทยอีสาน นิยมทำกันในเดือน ๖ หรือเดือน๗ อันเป็นช่วงฤดูฝนเข้าสู่การทำนา ตกกล้า หว่าน ไถ เพื่อเป็นการบูชาเทพยดาอารักษ์หลักบ้านหลักเมืองและบูชาพญาแถนขอฝนให้ตกต้องตามฤดูกาล โดยมีความเชื่อว่าเมื่อจัดงานนี้แล้วเทพยดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจะดลบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ทำให้พืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลหนองบอนอำเภอเมืองสระแก้วจังหวัดสระแก้ว

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ด้าน/สาขา	หมายเหตุ
๑	นายประสิทธิ์ กลิ่นชะเอม	หมู่ ๒ บ้านสวน	หัตถกรรม / ไม้กวาดทางมะพร้าว	
๒	นายลมเพย ป่านแก้ว	หมู่ ๒ บ้านสวน	การจัดการ / เศรษฐกิจชุมชน	
๓	นายพูนสิน แก้วศรี	หมู่ ๒ บ้านสวน	เกษตรกรรม / เศรษฐกิจพอเพียง	
๔	นางสาวญานิศา ปัฐภี	หมู่ ๒ บ้านสวน	การแพทย์ไทย / นวดแผนไทย	
๕	นายปรีชา บัวอนันต์	หมู่ ๔ บ้านท่าแยก	เกษตรกรรม / เกษตรอินทรีย์	
๖	นายเอกพจน์ เจริญวงศ์	หมู่ ๔ บ้านท่าแยก	การจัดการ / กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (เลี้ยงไหม เลี้ยงแพะ เลี้ยงไส้เดือน)	
๗	นายประพันธ์ ทิพย์โอสถ	หมู่ ๕ บ้านแก่งไทร	ศาสนา / ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา	
๘	นางอารีย์ โขมพัฒนา	หมู่ ๖ บ้านคลองบุหรีเหนือ	เกษตรกรรม / เกษตรอินทรีย์	
๙	นางบุญช่วย อินทร์ชายโชติ	หมู่ ๗ บ้านคลองบุหรีใต้	หัตถกรรม / จักสานไม้ไผ่	
๑๐	นางแว่น ภูมิวัฒนศิริยากร	หมู่ ๘ บ้านหนองบอน	หัตถกรรม / บายศรี	
๑๑	น.ส.วัชรภรณ์ กลางหน	หมู่ ๘ บ้านหนองบอน	หัตถกรรม / บายศรี	
๑๒	นางปรียาดี พิทยรัตน์วรดา	หมู่ ๑๐ บ้านท่ามะตูม	หัตถกรรม / ไม้กวาดดอกหญ้า	
๑๓	นางพานิช อุปแก้ว	หมู่ ๑๒ บ้านหัวภูญแจใต้	การจัดการ / กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (จักสาน)	

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลหนองบอน
หัตถกรรม – ไม้กวาด

เกษตรกรรม - เศรษฐกิจพอเพียง

หัตถกรรม - บายศรี

เกษตรกรรม – เกษตรอินทรีย์

การจัดการ - กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (จักสาน)

ศาสนา - ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

